

SKÚŠKA DOPROVODNÉHO PSA S TESTOM SPRÁVANIA **BH-SK**

ČASŤ I. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 1. Definícia niektorých názvov

1. Skúška doprovodného psa /ďalej BH-SK/ je verejné a samostatné podujatie. Koná sa za účelom preverenia a potvrdenia spôsobilosti psa a jeho psovoda.
2. Pod pojmom BH-SK sa rozumie skúška uskutočňovaná podľa tohto skúšobného poriadku platného na území Slovenskej republiky.
3. BH-SK musí byť uskutočňovaná a posudzovaná v znení tohto skúšobného poriadku.
4. Výcviková známka (SPLNIL – NESPLNIL) vyjadruje úspešnosť, respektíve neúspešnosť psa, ktorý absolvoval BH-SK.
5. Cvikom označujeme činnosť psa, ktorú vykonáva na povel psovoda.
6. Psovod je osoba, ktorá na BH-SK psa vedie a usmerňuje jeho činnosť.
7. Súpiska psovodov a psov. Je to tlačivo, ktoré obsahuje požadované údaje o psovodoch a psoch prihlásených na BH-SK a je všeobecne používané v ZŠK SR.
8. Usporiadateľom BH-SK je organizácia, ktorá skúšky z poverenia ZŠK SR organizuje a zabezpečuje.
9. Štartovné je poplatok, ktorý psovod poukáže usporiadateľovi, ako úhradu nákladov spojenú s uskutočnením BH-SK. Výšku stanovuje usporiadateľ. Jeho horná hranica môže byť odporúčaná príslušným orgánom ZŠK SR . V takomto prípade je povinnosťou usporiadateľa toto odporúčanie dodržať.
10. Vedúci BH-SK je spravidla člen usporiadajúcej organizácie, alebo osoba zastupujúca orgán ZŠK SR. Vedúci zastupuje usporiadateľa pri príprave, počas priebehu BH-SK a pri jej likvidovaní.
11. Pomocník je osoba (osoby) určená vedúcim BH-SK, alebo delegovaná v zmysle smerníc ZŠK SR, ktorá zabezpečuje pomocnú činnosť pri realizácii BH-SK, napr. strelec pri cvikoch poslušnosti, vedúci cvičebného priestoru, atď.
12. Rozhodca pre BH-SK (ďalej len rozhodca) je riadny člen ZŠK SR, ktorý preskúša a vyhodnotí prácu psovodov a činnosť psov počas BH-SK a zapisuje dosiahnuté výsledky do súpiscky, potvrdenia o vykonanej skúške a do správy rozhodcu.
13. Rozhodcu na BH-SK deleguje orgán ZŠK SR.
14. Pozorovateľ je osoba, ktorá z poverenia zodpovedného orgánu ZŠK SR vykonáva náhodné kontroly priebehu, zabezpečenia a vyhodnotenia uskutočňovanej akcie v celom rozsahu.
15. Delegujúci orgán môže na ktorúkoľvek akciu delegovať pozorovateľa, ktorého práva a povinnosti upravuje interná smernica ZŠK SR.
16. Delegujúci orgán je príslušný orgán ZŠK SR, ktorý v rámci SR deleguje rozhodcov na BH-SK. Tento orgán zároveň má povinnosť viesť

evidenciu, vyhodnocuje a zverejňuje štatistické výsledky z týchto podujatí.

17. Potvrdenie o vykonanej skúške je tlačivo, do ktorého rozhodca zaznamená údaje o akcii, prevedie identifikáciu usporiadateľa, psovoda, psa /čip/, údaje o čiastkových výsledkoch cvikov, o celkovom výsledku, o dosiahnutej výcvikovej značke a známke. Jeho platnosť osvedčuje podpisom aj vedúci skúšok.
18. Kalendár alebo elektronický kalendár kynologických akcií slúži ako informačný materiál o tom, kedy a kde sa konajú skúšky psov a iné kynologické akcie a ktorí rozhodcovia sú na príslušnú akciu ZŠK SR delegovaní. Spracúva a vydáva ho orgán ZŠK SR spravidla na začiatku výcvikovej sezóny. Prípadné dodatočné zmeny sú v kalendári alebo elektronickom kalendári zverejnené. (spravidla na internetovom portály ZŠK SR).

ČASŤ II. ORGANIZOVANIE A SPÔSOB USKUTOČŇOVANIA

Článok 1. Podmienky účasti psovodov a psov na skúškach, ich práva a povinnosti.

1. Psa na skúškach môže viesť len ten psovod, ktorý pozná ustanovenia príslušného skúšobného poriadku a ktorý je schopný psa zvládnuť aj za mimoriadnych okolností. Ak sa v priebehu skúšok prejavia hrubé neznalosti skúšobného poriadku psovodom, prípadne aj prejavy nezvládnutia psa samotného, rozhodca je oprávnený psovoda a psa zo skúšok vylúčiť.
2. Psovod zodpovedá za všetky škody, ktoré pes spôsobí na majetku, či zdraví osôb.
3. Účasť psovodov v rámci územia SR nie je regionálne obmedzená.
4. Psi chorí, suky v druhej polovici gravidity (pokiaľ je tento stav viditeľný), ako i suky do jedného mesiaca po pôrode, sa ku skúškam nepripúšťajú. Rozhodca má rovnako právo odvolať zo skúšky psa, ktorý sa v ich priebehu zraní a jeho zranenie mu znemožňuje skúšky dokončiť.
5. Háravé suky sú na skúšky pripustené len za predpokladu, že sa ich preskúšanie vykoná oddelene od psov. Psovod je povinný na hárajúcu sa suku ešte pred zahájením skúšok upozorniť vedúceho skúšok.
6. Háravá suka nesmie prísť do výcvikových priestorov, ale ani tam, kde sa nachádzajú psi absolvujúci skúšky. Pokiaľ psovod háravej suky toto ustanovenie nedodrží, skúšku mu organizátor neumožní vykonať, ani keď už má úspešne zvládnuté jednotlivé disciplíny. Pokiaľ je týmto priestupkom majiteľa háravej suky postihnutý iný psovod, rozhodca na túto skutočnosť môže brať zreteľ.
7. Najnižší vek psov pre absolvovanie BH-SK je 12 mesiacov.
8. Pes môže v jeden deň nastúpiť len na jednu skúšku.
9. Ak pes na skúškach neuspее, môže ich opakovať, nie však na tej istej akcii. Časový odstup opakovania skúšok, ako i počet neúspešných opakovaní nie je určený.

10. Konanie skúšok sa zverejňuje v kalendári alebo elektronickom kalendári kynologických akcií, kde sa vyznačuje:
  - a) miesto a dátum konania
  - b) druh skúšok
  - c) meno a adresa vedúceho skúšok
11. Prednostné právo účasti na skúškach majú členovia základných organizácií a kynologických klubov začlenených do ZŠK SR.
12. Psovod rešpektuje a je povinný zaplatiť stanovený štartovný poplatok za skúšku. Štartovný poplatok pre nečlenov ZŠK SR môže byť zvýšený o 100%.
13. Psovod ma právo osobne sa obracať na rozhodcu s neodkladnými otázkami týkajúcimi sa vykonania cvikov a ich opakovania. V ostatných prípadoch sa obracia na rozhodcu, usporiadateľov, či pomocníkov len prostredníctvom vedúceho akcie.
14. Psovod ma právo na konci skúšok žiadať odôvodnenie bodových strát vykonaných cvikov psom, ktorého na skúškach viedol.
15. Psovod ma právo žiadať rozhodcu o odporúčenie výcvikových metód, ktoré by odstránili chyby, ktoré mu boli vytýkané pri posudzovaní.
16. Psovod ma právo zapísať úspešne zloženú skúšku a obdržať o jej vykonaní kópiu Potvrdenia o vykonanej skúške.
17. Psovod je povinný dostaviť sa na skúšky načas a byť osobne prítomný v celom ich priebehu.
18. Psovod je povinný počas celej doby konania skúšok plniť pokyny rozhodcu, vedúceho skúšok, ako i vedúcim skúšok povereného usporiadateľa.
19. Psovod je povinný počas celej akcie byť disciplinovaný vo vlastnom konaní i v konaní k iným prítomným ľuďom.
20. Psovod je povinný nezatajovať rozhodcovi, vedúcemu skúšok, alebo iným funkcionárom žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na účasť, členstvo v ZŠK SR, alebo na posudzovanie, či samotný výkon psa.
21. Psovod je povinný počas celej akcie sa zdržať požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 2. Delegujúci orgán, jeho práva a povinnosti.

1. Delegujúcim orgánom je ZŠK SR, ktorý:
2. Deleguje rozhodcov, vedúcich akcií, pomocníkov.
3. V odôvodnených prípadoch odvoláva konanie akcie, ktorá už bola schválená zaradením do elektronického kalendára kynologických akcií.
4. Odporúča maximálnu výšku štartovného pre výcvikové akcie.
5. Rešpektuje a vykonáva opatrenia vo veci sťažností, nedostatkoch v záznamoch o preukazoch pôvodu, správach o priebehu akcie a pod.
6. Na akcie deleguje pozorovateľov, ktorých právomoci a povinnosti vymedzuje interná Smernica ZŠK SR.
7. V určenej lehote zverejňuje Kalendár kynologických akcií.
8. V súlade s elektronickým kalendárom kynologických akcií na úseku svojej pôsobnosti zabezpečuje delegovanie rozhodcov, prípadne vedúcich akcií, pomocníkov, či športových komisárov.

9. Na úseku svojej pôsobnosti kontroluje Správy rozhodcov, navrhuje a uskutočňuje prostredníctvom komisií ZŠK SR potrebné opatrenia. Rovnako postupuje pri riešení sťažností na postup rozhodcov, či iných účastníkov skúšok a súťaží.

Článok 3. Usporiadateľ skúšok, jeho práva a povinnosti, prípustný počet psov

1. Usporiadateľom BH-SK je základná organizácia ZŠK SR alebo kynologický klub ZŠK SR, alebo iné kluby organizovanej kynológie v Slovenskej republike ktoré dostali povolenie od ZŠK SR na usporiadanie BH-SK.
2. Usporiadateľ plánuje skúšky a iné akcie, žiada na ne delegovanie rozhodcov, prípadne pomocníkov.
3. Usporiadateľ určuje vedúceho akcie, jeho meno, adresu, vrátane jeho kontaktu. Taktiež určuje všetkých pomocníkov, pokiaľ nie sú určení delegujúcim orgánom. Tieto údaje tvoria súčasť kalendára alebo elektronického kalendára kynologických akcií.
4. Usporiadateľ je povinný zabezpečiť si od ZŠK SR tlačivá potrebné k akcii (Súpisku psovodov a psov a Potvrdenia o vykonanej skúške, príp. ďalšie potrebné doklady) v dostatočnom množstve. Tieto pred zahájením akcie v spolupráci s vedúcim akcie vyplniť a odovzdať rozhodcovi.
5. Usporiadateľ zabezpečí zodpovedajúci priestor pre výkon skúšok, rovnako aj všetky pomôcky a náradie tak, aby zodpovedali predpísaným podmienkam BH-SK.
6. Usporiadateľ zaistí bezpečnosť priebehu celej akcie tak, aby nenastali škody na majetku, alebo zdraví účastníkov skúšok, prípadne tretích osôb.
7. Usporiadateľ najmenej 14 dní vopred oznámi delegovaným funkcionárom, ako aj prihláseným psovodom bližšie informácie o uskutočnení akcie.
8. Usporiadateľ dodržiava stanovený program akcie.
9. Usporiadateľ má právo v odôvodnených prípadoch odvolať skúšky. O tejto skutočnosti bezodkladne informovať psovodov, rozhodcu, pomocníkov a delegujúci orgán.
10. Usporiadateľ delegovaným funkcionárom uhradí náležitosti podľa Smerníc ZŠK SR a to aj v prípade, keď bola akcia prerušená, alebo odvolaná z dôvodov poveternostných, nedostatočného zabezpečenia, veterinárnej situácie, nezabezpečenia pomocníkov, prekážok, či náradia.
11. V prípade nutnosti odvolania akcie je usporiadateľ, alebo poverená organizácia osobitne povinná:
  - a) oznámiť ZŠK SR odvolanie akcie a dôvody, prečo sa tak stalo
  - b) odvolanie včas oznámiť všetkým účastníkom akcie
12. Usporiadateľ prostredníctvom vedúceho akcie oznámi rozhodcovi, ak proti jeho činnosti /konaniu/ bude vznesená sťažnosť.
13. Usporiadateľ je povinný preskúmať došlé prihlášky psovodov a odmietnuť ich len v prípadoch:
  - a) ak už počet prihlásených prekročil limit 18 súťažiacich

- b) prihláška je podaná neskoro, nečitateľne, bez požadovaných údajov
  - c) ak psovod neuhradí štartovné.
14. Usporiadateľ určí výšku štartovného v súlade s odporúčením ZŠK SR.
  15. Usporiadateľ má právo vylúčiť z akcie divákov, pokiaľ bránia, alebo inak ovplyvňujú výkon psovodov a psov.
  16. Usporiadateľ prostredníctvom vedúceho akcie informuje aktérov o priebehu a výsledku akcie.
  17. Usporiadateľ má právo prostredníctvom vedúceho akcie podať sťažnosť na konanie rozhodcu, či iného aktéra delegovaného ZŠK SR, ak je na to dôvod.
  18. Usporiadateľ má právo požiadať o náhradný termín v prípadoch, keď nemohol byť delegovaný rozhodca, alebo keď sa rozhodca na akciu nedostavil.
  19. Usporiadateľ BH-SK je povinný dodržiavať pred a počas uskutočnenia skúšok všetky predpisy a nariadenia Veterinárnej správy. Od účastníkov skúšok má právo požadovať predloženie platného očkovacieho preukazu, respektíve dokladov potrebných na presun psa z miesta ustajnenia do miesta konania skúšok. V prípade ich nepredloženia neumožní psovodovi so psom na skúšky nastúpiť.
  20. Na to, aby sa BH-SK mohli konať, je potrebný minimálny počet 4 psov, maximálny počet je 18 psov.

Článok 4. Vedúci skúšok, jeho práva a povinnosti.

1. Za organizačnú časť BH-SK je zodpovedný vedúci skúšok.
2. Vybavuje a kontroluje všetky potrebné práce na prípravu a vykonanie BH-SK.
3. Je zodpovedný za riadny priebeh BH-SK a je po celý čas podujatia k dispozícii delegovanému rozhodcovi.
4. Vedúci skúšok nesmie teda žiadneho psa predvádzať alebo preberať iné funkcie.
5. Zaoštaráva všetky povolenia ohľadom BH-SK, pridelenia termínu, potrebné pomôcky, písomné podklady ako napr. listiny pre rozhodcov a tlačivá na hodnotenie, znalých pomocníkov.
6. Dbá na to, aby boli k dispozícii záznamy výkonnosti, preukazy o pôvode, očkovacie preukazy a ak je potrebné tak aj zákonné poistenie.
7. Najmenej tri dni pred konaním podujatia oznámi hlavnému rozhodcovi miesto, začiatok, popis príjazdu, druh skúšky a počet skúšaných psov.

Článok 5. Pomocník, jeho práva a povinnosti.

1. V odôvodnených prípadoch môže odmietnuť delegovanie pre výkon jemu určených úloh.
2. V odôvodnených prípadoch môže žiadať vedúceho akcie o uvoľnenie z funkcie pomocníka aj v priebehu akcie.
3. V zmysle platných Smerníc ZŠK SR môže žiadať od usporiadateľa úhradu náležitostí a to i vtedy, ak sa akcia nekonala a správa o tom mu nebola zavčasu doručená.
4. Musí poznať skúšobný poriadok a pri výkone svojej funkcie sa riadiť všetkými jeho ustanoveniami, ako i internými Smernicami ZŠK SR pojednávajúcimi o výkone funkcii pomocníka.

5. Na akciu sa musí dostaviť zavčasu a po celú dobu trvania akcie musí byť k dispozícii vedúcemu akcie.
6. Musí upovedomiť delegujúci orgán a usporiadateľa o príčinách, ktoré mu nedovoľujú výkon funkcie na ktorú bol delegovaný a to najmenej 14 dní pred termínom konania akcie.
7. Plní úlohy vyplývajúce mu z titulu funkcie a riadi sa pokynmi vedúceho akcie.
8. Nesmie prezradiť účastníkom akcie skutočnosti, ktoré by ovplyvnili jej regulárny priebeh.
9. V rokovaní s účastníkmi akcie musí byť disciplinovaný.
10. Nesmie sa na skúšky prihlásiť ako psovod.
11. Nevystupuje ako pomocník v druhej časti BH-SK, ak sa BH-SK zúčastnia psi, ktorých je majiteľom, alebo ktorí sú vo vlastníctve členov spoločnej domácnosti v ktorej žije.
12. Počas celej akcie sa zdrží požívania látok, ktoré by ovplyvnili jeho konanie, či priebeh samotnej akcie.

Článok 6. Rozhodca, jeho práva a povinnosti.

1. Počet vyžiadaných rozhodcov je ponechaný na usporiadateľovi s tým, že jeden rozhodca môže v jeden deň posúdiť najviac 36 jednotlivých oddielov .
2. Rozhodca nesmie posudzovať na akcii svojho psa, rovnako aj psov v držaní členov rodiny. Za rodinu sa pre tieto účely považuje manžel alebo manželka, druh, alebo družka, deti, rodičia a prípadne ďalšie osoby žijúce s rozhodcom v spoločnej domácnosti.
3. Rozhodca nesmie svojím chovaním prácu psov narušovať, či ovplyvňovať.
4. Rozhodca zodpovedá za presné dodržiavanie ustanovení platného skúšobného poriadku. Je oprávnený skúšku ukončiť, ak nie je dodržiavaný skúšobný poriadok.
5. V prípade nešportového správania, používania motivačných predmetov, nedodržiavania skúšobného poriadku, konania proti ochrane zvierat a dobrým mravom, môže rozhodca nariadiť diskvalifikáciu psovoda. Každé predčasné ukončenie skúšky je potrebné v každom prípade zaznačiť so zdôvodnením do výkonnostného preukazu. Pri diskvalifikácii sa všetky získané body anulujú.
6. Akákoľvek kritika posudku rozhodcu môže mať za následok vykázanie z priestoru kynologickej akcie, prípadne disciplinárne konanie. V odôvodnených prípadoch, ktoré sa netýkajú vlastného posudku, ale porušenia pravidiel rozhodcom, je možno v priebehu ôsmich dní podať na jeho správanie sťažnosť. Túto sťažnosť je nutné podať písomne, podpísanú sťažovateľom a ďalším svedkom prostredníctvom vedúceho skúšok k usporiadateľskej organizácii, či národnému zväzu. Rozhodnutie o sťažnosti prislúcha výcvikovej komisii príslušného zväzu.

Článok 7. Plánovanie výcvikových akcií, športový kalendár

1. Skúšky sa môžu konať len za predpokladu ich včasného plánovania a zaradenia do kalendára alebo elektronického kalendára kynologických akcií.

2. Konajú sa buď ako samostatné skúšky, alebo ako súčasť iných akcií (súťaží). Musia však byť zverejnené v kalendári kynologických akcií a musí byť na ne delegovaný rozhodca s príslušnou aprobáciou.
3. Na dobu prechodnú je možné požiadať o mimoriadne pridelenie termínu skúšok bez predchádzajúceho zverejnenia v kalendári alebo elektronickom kalendári kynologických akcií. Termín a miesto však musia byť zverejnené na internetovom portály ZŠK SR v elektronickom kalendári ešte pred dátumom konania skúšok. Rozhodcu v tomto prípade deleguje zodpovedajúci orgán ZŠK SR.
4. Ak sa súťaž uverejní v elektronickom kalendári kynologických akcií so zadaním skúšky, potom si takáto akcia musí zachovať charakter skúšky v celom rozsahu (všetky cviky) a musí byť na ňu delegovaný rozhodca ZŠK SR a taktiež je povinnosťou rozhodcu spracovať všetky administratívne náležitosti ako pri skúške / súpiska, potvrdenia o vykonanej skúške/.
5. Skúšky môžu byť vykonávané počas celého roka, pokiaľ to dovoľujú poveternostné podmienky a nie je ohrozená bezpečnosť a zdravie človeka a zvieratá. V opačnom prípade je potrebné takéto podujatie zrušiť.
6. Rozhodnutie o nekonaní podujatia je na hlavnom rozhodcovi.
7. Skúšky sa môžu konať len v dňoch pracovného voľna, alebo pokoja. Táto zásada sa nevzťahuje na skúšky, ktoré boli naplánované a sú uskutočňované v rámci kynologických táborov, pokiaľ sú uvedené v Kalendári kynologických akcií a ZŠK SR na ne deleguje rozhodcu.
8. Vo svojom návrhu plánu skúšok usporiadateľ uvádza:
  - a) názov regiónu
  - b) miesto a dátum konania skúšok
  - c) názov usporiadajúcej organizácie
  - d) druh skúšok
  - e) meno a adresu vedúceho akcie, telefón, resp. mobil
9. Termín predloženia návrhu plánu akcie určujú osobitné Smernice ZŠK SR.
10. V rámci kynologickej akcie a za predpokladu väčšieho počtu psov, môže usporiadateľ na jeden deň naplánovať dve i viac druhov skúšok, za predpokladu delegovania príslušného počtu rozhodcov.
11. Pokiaľ v jeden deň vykonáva usporiadateľ viac akcií, musí pre každú zabezpečiť samostatného vedúceho akcie, zodpovedajúce priestory, pomôcky a pomocníkov.
12. V elektronickom kalendári kynologických akcií sa termín vydáva v jednom cykle pre príslušný kalendárny rok. Prípadné zmeny upravuje osobitná Smernica ZŠK SR.
13. Konečnú koordináciu termínov, miesta konania a delegovanie rozhodcov, príp. pomocníkov, uskutočňuje ZŠK SR, ktorý tiež zodpovedá za včasné vydanie a zverejnenie v elektronickom kalendári kynologických akcií.
14. Súčasťou elektronického kalendára kynologických akcií je adresár rozhodcov s uverejnením ich adresy, resp. kontaktu na nich rovnako ako aj vedúcich akcií s kontaktom na nich.

Článok 8. Delegovanie rozhodcov, vedúcich akcií, pomocníkov

1. Na každý termín skúšok sa deleguje vždy jeden rozhodca, ktorý posudzuje a vyhodnocuje prácu psovodov a činnosť psov v celom rozsahu skúšky.
2. Na skúškach musí celú prácu psovoda a činnosť psa vždy posúdiť len jeden rozhodca. Na akcii je možné, aby posudzovali viacerí rozhodcovia, ale vždy tak, aby jeden rozhodca posúdil celú disciplínu u všetkých zúčastnených psovodov a psov. Výsledok schvaľuje v takomto prípade hlavný rozhodca.
3. Na BH-SK deleguje rozhodcov ZŠK SR.
4. Delegovanie na skúšky sa uskutočňuje v súvislosti so schvaľovaním kalendára alebo elektronického kalendára kynologických akcií vždy na celý kalendárny rok.
5. Meno a bydlisko sa usporiadateľovi oznamuje prostredníctvom elektronického kalendára kynologických akcií pre príslušný kalendárny rok uverejneného a predbežne aktualizovaného na stránkach ZŠK SR.
6. Pri každej akcii sa uvádza: dátum a miesto akcie, druh skúšok, meno a adresu vedúceho akcie a meno rozhodcu. Adresár rozhodcov tvorí prílohu v elektronickom kalendári kynologických akcií.
7. Ak rozhodca nemôže v odôvodnených prípadoch delegovanie na skúšky prijať, uvedenú skutočnosť oznámi usporiadateľovi a delegujúcemu orgánu.
8. Delegujúci orgán je povinný zabezpečiť nového rozhodcu s rovnakou aprobáciou. Je neprípustné, aby nového rozhodcu vyhľadávala organizácia usporiadajúca skúšky, či rozhodca samotný!!!
9. V prípade, že pre krátkosť času delegujúci orgán nie je schopný zabezpečiť náhradného rozhodcu, alebo tento sa v termíne skúšok nedostaví, usporiadateľovi sa po dohode s delegujúcim orgánom poskytne náhradný termín na uskutočnenie akcie. Termín náhradného konania skúšok musí byť vopred zverejnený na webovej stránke ZŠK SR v elektronickom kalendári.

Článok 9. Miesto usporiadania skúšok

1. BH-SK prebiehajú na spravidla na kynologickom cvičisku, a v bežnej cestnej premávke.
2. Skúšky sa môžu v celom rozsahu uskutočniť aj v teréne (mimo cvičiska), pokiaľ terén svojou konfiguráciou plne vyhovuje BH-SK.

Článok 10. Výstroj psov, priestory, náradie a pomôcky

1. Pre BH-SK je určený nasledovný základný výstroj psa:
  - a) hladký retiazkový, alebo kožený obojok (v priebehu celých skúšok nesmie byť zapnutý na sťahovanie).
  - b) dostatočne pevné vodidlo
2. Je zakázané používať prostriedky a pomôcky, ktoré ovplyvňujú výkon psa počas celých skúšok, rovnako, ako mať ich pri sebe (ostnatý, či elektrický obojok, hračky, potrava pre psa a pod.).
3. Cvičebné priestory svojimi rozmermi a prostredím musia zodpovedať požiadavkám predpísaných cvikov.

Článok 11. Poradie a posudzovanie cvikov

1. Na BH-SK sa vykonáva najprv prvá časť na cvičisku a druhá časť v cestnej premávke až po získaní minimálne 70% bodov, ktoré je v prvej časti možné získať.
2. Poradie nástupu psov a psov k jednotlivým častiam skúšky sa určí dohodou medzi psovodmi. V sporných prípadoch sa poradie žrebuje ešte pred začatím skúšok a v ich priebehu sa už nesmie meniť.
3. Jednotlivé druhy a formy povelov sa vydávajú psom jasne a presne podľa pokynov rozhodcu.
4. Na skúškach je možné viesť a posúdiť len tých psov, ktorí sú uvedení na súpiske ešte pred jej zahájením.
5. V riadne odôvodnených prípadoch je možné ešte pred začatím skúšok meniť osobu psovoda. Počas skúšok je už akákoľvek zmena zakázaná.
6. Pokiaľ sú nepriaznivé klimatické podmienky (výchrica, teploty pod – 15°C, nad 35°C, sneh na terénoch pre pachové práce), je rozhodca oprávnený skúšky prerušiť, alebo ich ani nezačať. V takom prípade je organizácii poskytnutý náhradný termín.

Článok 12. Záznamy o skúškach

1. Rozsah skúšky a výcviková značka sú uvedené v kritériách BH-SK.
2. Rozhodca zaznamenáva hodnotenie práce psovoda a činnosti psa do Potvrdenia o vykonanej skúške. (Predpísané tlačivo ZŠK SR).
3. Potvrdenie sa vyhotovuje v dvoch exemplároch, pričom originál spolu so súpiskou je rozhodca povinný do 14 dní odoslať delegujúcemu orgánu, a kópiu obdrží psovod. Potvrdenia sa vypisujú a zasielajú aj pri neúspešnom absolvovaní skúšky.
4. Záznam o vykonanej skúške rozhodca zapisuje do pracovného listu (knižky), alebo do samotného preukazu pôvodu. Pre psov, ktorý Preukaz pôvodu nevlastnia, je dokladom Potvrdenie o vykonanej skúške.
5. Rozhodca je povinný zo závažných dôvodov odmietnuť zápis o vykonaní skúšky, zadržať Preukaz pôvodu (podozrenie z podvodu.) a tento so zdôvodnením odoslať delegujúcemu orgánu. Delegujúci orgán je povinný prijať potrebné nápravné opatrenia.
6. Delegujúce orgány na konci kalendárneho roku vydávajú tlačou štatistický prehľad o vykonávaní skúškovej činnosti za uplynulú sezónu.

Článok 13. Určenie výcvikovej značky

1. Výsledné poradie psov sa na skúškach neurčuje.
2. Súčet dosiahnutého bodového hodnotenia jednotlivých cvikov a častí skúšky stanoví hodnotenie celej skúšky. Toto hodnotenie sa zapisuje do Potvrdenia o vykonanej skúške, rovnako i do pracovného listu /knižky/, či preukazu pôvodu psa vo forme výcvikovej značky.
3. Výcviková značka: SPLNIL - NESPLNIL.
4. Výcviková značka môže byť udelená a zapísaná len za predpokladu, že pes v prvej časti dosiahol minimálne 70% dosiahnuteľných bodov a úspešne absolvoval aj druhú časť.

Článok 14. Platnosť výcvikovej známky

1. Úspešným splnením BH-SK sa dokazuje úroveň vycvičenosti psa.
2. Platnosť zápisu skúšky je doživotná vždy pre konkrétneho psa.

Článok 15. Účasť divákov, odmeny, sťažnosti

1. Aj keď sú skúšky verejnou akciou, vstup divákov je povolený len na miesta určené vedúcim skúšok po dohode s rozhodcom. Spravidla sa jedná o miesta, odkiaľ nerušia priebeh akcie a prácu psovodov a činnosť psov.
2. Diváci nesmú ovplyvňovať prácu psovodov a činnosť psov odovzdávaním rôznych údajov, vplývať na psov povelmi, a pod. V prípade, že k takémuto nedostatku dôjde, divák je z priestorov vykázaný a rozhodca môže dať výkon takto ovplyvnenej dvojice zopakovať.
3. Usporiadateľ akcie môže úspešných psovodov odmeniť cenami.
4. Hodnotenie a výrok rozhodcu sú konečné a protest proti nemu je neprípustný.
5. V odôvodnených prípadoch môže podať sťažnosť na rozhodcu vedúci akcie, ak:
  - a) rozhodca nedodržel ustanovenie skúšobného poriadku
  - b) správanie sa rozhodcu sa nezlučuje s výkonom a poslaním jeho funkcie.
6. Podanie sťažnosti proti rozhodcovi, musí vedúci akcie oznámiť rozhodcovi bezprostredne po skončení akcie.
7. Písomná sťažnosť je spísaná vedúcim akcie za prítomnosti rozhodcu trojmo a nezáleží, či ju rozhodca podpíše:
  - originál sa zasiela delegujúcemu orgánu,
  - prvá kópia ostáva vedúcemu akcie
  - druhú kópiu obdrží rozhodca
8. Sťažnosť musí byť podpísaná vedúcim akcie a štatutárnym zástupcom usporiadajúcej organizácie a doručená delegujúcemu orgánu do troch dní po uskutočnení akcie.

ČASŤ III. CVIKY BH-SK, METODIKA A POPIS VYKONÁVANIA JEDNOTLIVÝCH CVIKOV, POVELOVÁ TECHNIKA, HODNOTENIE.

Článok 1. Skúška povahy

Pred pripustením psa na BH-SK je potrebné podrobiť prihlásených psov skúške povahy, pri ktorej sa kontroluje identita na základe tetovania alebo čipu. Psi, ktorých nie je možné identifikovať, nemajú oprávnenie štartovať na skúške. Skúška

povahy sa vykonáva aj počas celej skúšky. Psi, ktorí v tejto skúške neobstoja, sú z ďalšieho priebehu vylúčení.

Výsledok previerky:

Kladné hodnotenie - Splnil:

- pes je sebaistý
- pes je pokojný, istý a pozorný
- pes je živý a pozorný
- pes je šantivý a dobrosrdečný

Hraničné prípady, ktoré je nutné ďalej pozorovať:

- pes je nepokojný, ale nie je agresívny, v priebehu skúšky však nemá strach
- ľahko podráždený, počas skúšky sa však upokojí

Psi, ktorí nemôžu byť pripustení ku skúške:

- agresívni, hryzúci psi neistí a vyľakaní psi, vyhýbajú sa osobám
- nervózni, agresívni, psi, psi vyhrážajúci, hryzúci zo strachu
- neistí a vyľakaní psi, vyhýbajú sa osobám

Hodnotenie:

Psi, ktorí v časti A (BH-SK na cvičisku) nedosiahli úspešne 70 % bodov, nebudú pripustení do časti B „BH-SK v cestnej premávke“. Na konci skúšky rozhodca nedá výsledky podľa bodov, ale len „Splnil“ alebo „Nesplnil“.

Článok 2. Diskvalifikácia

Ak opustí pes v priebehu skúšky psovoda, alebo priestor skúšky a nepríde ani po treťom zavolaní späť, je celkovo diskvalifikovaný.

Pri diskvalifikácii sa všetky dovtedy udelené body anulujú. Do výkonnostného preukazu sa nezapíšu známky ani body.

Ak zistí rozhodca nedostatky povahy psa, nešportové správanie sa psovoda (požitie alkoholu, držanie motivačných predmetov alebo krmiva), porušenie predpisov, porušenie nariadení o ochrane zvierat alebo priestupky voči dobrým mravom, je potrebné diskvalifikovať tím (psovod a pes) z ďalšieho priebehu skúšok.

Ak psovod psa neovláda (napr. chôdza pri nohe, pes počas skúšky opustí psovoda alebo miesto skúšky a ani na trojnásobné privolanie sa nevráti) je potrebná diskvalifikácia.

Článok 3. Vedenie psa na skúškach.

Skúška je úspešná ak v časti A je dosiahnutých 70 % bodov zo všetkých bodov, ktoré je možné dosiahnuť a v časti B uzná rozhodca cviky ako dostatočné.

Výsledok BH-SK je potrebné bez závislosti od výsledku zapísať.

Každé jednotlivé cvičenie sa začína a končí v základnom postoji. Pes sedí vzpriamene na ľavej strane, pokojne a pozorne vedľa svojho psovoda s pravým ramenom vo výške jeho kolena. Zaujatie základného postoja je pred každým cvičením povolené zaujať len raz. V základnom postoji stojí psovod v športovom postavení. Rozkročné postavenie nie je dovolené. Koncové postavenie cvičenia môže byť začiatočným postavením nasledujúceho cvičenia. Ak je pes v priamej blízkosti psovoda na vodidle, alebo voľne, musí podľa požiadaviek sedieť, stáť, alebo ležať pri ľavej nohe psovoda tak, aby pozdĺžna os jeho tela bola v smere, v akom stojí psovod. Vo všetkých polohách pri psovodovi, musia byť ramená psa na úrovni

nôh psovoda. Pes sa o psovoda nemá opierať, alebo byť vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm, či prekážať psovodovi v pohybe.

Telesná pomoc psovoda nie je povolená, ak sa použije, nasleduje zrážka bodov. Použitie podporných prostriedkov alebo hračiek nie je povolené.

Ak psovod pre telesné postihnutie nemôže riadne vykonať niektoré cviky, má to ohlásiť rozhodcovi pred začatím skúšky. Ak telesné postihnutie psovoda nedovoľuje vedenie psa po ľavej strane, tak analogicky môže viesť psa po pravej strane.

Rozhodca dáva pokyn na začatie cvičenia a pri cvikoch, kde je to nevyhnutné. Všetko ostatné, ako obraty, zastavenie, zmena spôsobu chôdze atď. sa vykonáva bez pokynov rozhodcu. Avšak psovodovi je povolené si tieto pokyny vyžiadať od rozhodcu.

Pochválenie psa po každom ukončenom cviku je povolené. Potom môže psovod zaujať nové základné postavenie. Medzi pochvalou a novým začiatkom je potrebné dodržať zreteľný časový odstup (cca 3 sekundy).

Keď je psovod v pohybe, pes sa pohybuje spolu s ním pri jeho ľavej nohe tak, aby bol svojim pravým ramenom na úrovni pomyslenej priamky medzi kolenami psovoda. Nesmie predbiehať, ani zaostávať. Rovnako je chybou, ak pes počas chôdze psovoda obťažuje (obtieľa sa, vyskakuje, šteká, alebo sa pohybuje vo vzdialenosti väčšej ako 20 cm od ľavej nohy psovoda, bráni mu v pohybe, ap.) V prípade, že je pes vedený na vodidle, koniec vodidla drží psovod v pravej ruke a vodidlo je voľne prevesené. Pes nesmie vodidlo napínať a ani psovod psa počas výkonu cviku psa vodidlom usmerňovať. Obojok nesmie byť zapnutý na škrtenie.

Pes sa pohybuje pri ľavej nohe psovoda pri chôdzi, či obratoch, ako aj pri sadaní si k nohe psovoda. Pri zmenách smeru za pochodu, obratoch na mieste je prípustné aj obchádzanie psovoda psom. Pes však počas celej skúšky musí vykonávať obraty rovnakým spôsobom (nesmie striedať podsúvanie, či obchádzanie). V opačnom prípade sa každý obrat hodnotí ako drobná chyba.

Článok 4. Nástup psovoda a hlásenie.

1. Nástup. Pred začiatkom BH-SK necháva vedúci skúšok nastúpiť všetkých psovodov so psami, kde sa prevedie inštruktáž k samotnej akcii.
2. Hlásenie psovoda. Psovod sa pred každou disciplínou a spravidla aj po jej ukončení hlási rozhodcovi. Psovod sa predstaví menom a priezviskom, predstaví svojho psa menom a názvom chovnej stanice a ďalej uvedie, že je pripravený k preskúšaniu BH-SK. Počas hlásenia pes sedí pripútaný pri jeho ľavej nohe a psovod má zložené vodidlo v pravej ruke.
3. Rozhodca preberá hlásenie a ďalej psovodovi počas disciplín zrozumiteľne velí, resp. vysvetlí, čo od psovoda požaduje k splneniu výkonov.

Článok 5. Náplň BH-SK, dosiahnuteľné body, hodnotenie cvikov.

A) BH-SK na cvičisku

1. Pokoj psa pri streľbe	ZP 10
2. Privolanie psa (ľubovoľný z dvoch spôsobov)	ZP 10

3. Ovládateľnosť psa na vodidle ZP 10
 4. Odloženie psa v ľahu za pochodu ZP 10
 5. Dlhodobé odloženie psa (vzdialenosť 30 krokov, chrbtom k psovi) ZP 10

Poslušnosť spolu:

max.50 min. (35)

Najvyšší poč. bodov	Výborne	Veľmi dobre	Dobre	Uspokojivo	Nedostatočne
50	50 - 48	47 - 45	44 - 40	39 - 35	35 - 0

1. Pokoj psa pri streľbe.

Cieľom cviku je zistiť stupeň pasívnej alebo agresívnej obrannej reakcie psa pri nárazovom a silnom hluku.

Prevedenie:

Streľba sa skúša pred zahájením cvikov poslušnosti. Rozhodca si dá nastúpiť psovodov spolu so skúšanými psami do radu v primeraných odstupoch od seba tak, aby sa jednotliví psi nemohli kontaktovať. Psovodi držia svojich psov na prevesenej vôdzke cca. 1,5m dlhej, pričom psov nedávajú do polohy na zaujatie miesta. Zo vzdialenosti 20 m od psa sa v priebehu 5 sekúnd 2 x vystrelí z pištole kalibru 6 mm. Počas skúšky sa sleduje reakcia psa nielen na streľbu, ale na všetky hluky, ktoré vyplývajú z okolitého diania. Pes musí byť pri týchto zvukoch pokojný, nemal by javiť známky agresivity ani strachu. Musí byť schopný pokračovať v skúške.

Pripomienky k vykonaniu cviku:

Ak z reakcie psa nie je zjavný a jednoznačný prejav na účinky nárazového zvuku, rozhodca má právo overiť si jeho reakciu aj ďalšími výstrelmi. Prírodná reakcia psa (napr. otočenie hlavy do smeru výstrelu a pod.) sa nehodnotí.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Pes reaguje útekou, prípadne agresívnym chovaním, alebo nie je schopný vykonávať ďalšie cviky. Pokiaľ pes vykazuje túto reakciu, cvik sa anuluje a z celej skúšky musí byť odvolaný.

2.Privolanie psa (10)

Povel: a): „k nohe – voľno - k nohe“,

b): „k nohe – voľno – ku mne – k nohe“

Tento cvik sa prevádza dvomi spôsobmi:

a) Privolanie psa za pohybu k nohe. Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel zanechal prevádzajúcu činnosť a samostatne, rýchlo a čo najkratšou cestou sa priradil k ľavej nohe psovoda, pohybujúceho sa priamym smerom. Po zastavení sa psovoda, musí pes rýchlo zaujať polohu v sede pri jeho ľavej nohe.

Prevedenie:

Psovod so psom stoja v základnom postoji. Na pokyn rozhodcu vykročia v priamom smere. Na ďalší povel rozhodcu psovod odopne psa z vodidla a toto buď odloží do vrečka, alebo si ho prevesí z ľavého pleca na pravý bok. Ukázaním pravou rukou do smeru, dáva psovi povel *voľno*. Keď sa pes vzdiali od psovoda minimálne 10 m, na povel rozhodcu ho psovod privoláva povelom *k nohe*. Po priradení sa psa k ľavej nohe psovoda spoločne pokračujú v chôdzi ešte 5-10

krokov, až kým ich rozhodca povelom nezastaví. Psovod aj pes ostávajú v základnom postoji stáť a psovod psa pripne na vodidlo. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k vykonaniu cviku:

Pokiaľ sa pes do predpísanej vzdialenosti nevzdiali, rozhodca nariadi psovodovi za pohybu zmenu smeru postupu tak, aby táto vzdialenosť vznikla. V prípade, že situáciu nie je možné navodiť, je umožnené psovodovi psa odložiť, a po prekonaní predpísanej vzdialenosti, na pokyn rozhodcu psa privolá za podmienok, ako sú uvedené v popise prevedenia tohto cviku. V takomto prípade je dvojica postihnutá stratou ako za drobnú chybu. Ak sa ani túto situáciu nepodarí navodiť, cvik sa hodnotí ako nesplnený a psovod pokračuje ďalším cvikom. Ak pes neuposlúchne na prvý povel, rozhodca dáva pokyn na druhé, resp. tretie privolanie, vždy vo vhodnom časovom intervale. V prípade neuposlúchnutia ani na tretí povel pes musí byť zo skúšky odvolaný.

Hodnotenie:

Nesplnenie cviku: Cvik sa hodnotí ako nesplnený, ak pes ani na tretí povel nie je privolaný, alebo ak nie je možné navodiť situáciu ako je popisovaná v pripomienkach k cviku.

Hrubé chyby: Pes prichádza neochotne, so strachom, alebo až na tretí povel.

Drobné chyby: Privolanie z odloženia, pomalší príchod, príchod na druhý povel, nepresné priradenie sa, pomocné povely, obťažovanie psovoda pri príchode, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku.

b) Privolanie psa k stojacemu psovodovi do polohy v sede pred psovodom..

Cieľom cviku je, aby pes na jediný povel zanechal prevádzajúcu činnosť a nebojácne, rýchlo a čo najkratšou cestou si ihneď sadol tesne pred psovoda.

Prevedenie:

Psovod s neupútaným psom na povel rozhodcu vykročia priamym smerom. Na ďalší povel rozhodcu ostáva psovod stáť v smere pohybu a psovi dáva povel „voľno“. Pes sa musí od psovoda vzdialiť minimálne 10 m. Na pokyn rozhodcu na privolanie psa, psovod zaujme základný postoj v smere pohybu, a psa privoláva povelom *ku mne*. Pes má okamžite zaujať miesto tesne pred psovodom, nesmie ho však obťažovať. Na ďalší pokyn rozhodcu psovod dáva psovi povelom *k nohe*. Pes rýchlo a presne musí zaujať polohu pri ľavej nohe psovoda a obaja zaujmú základný postoj. Tu sa hodnotenie cviku končí.

Pripomienky k vykonaniu cviku :

Pokiaľ sa pes nevzdiali do predpísanej vzdialenosti ani na tretí povel psovoda, cvik sa nehodnotí a psovod so psom pokračujú v prevádzaní nasledujúcich cvikov poslušnosti. Psovod zaujme pri privolaní základný postoj v postavení, v akom sa nachádza pri pokyne rozhodcu na privolanie psa, t. j. nezáleží na tom, kde je otočený čelom. Ak pes neuposlúchne na prvý povel, rozhodca dáva pokyn na druhé, resp. tretie privolanie. V prípade neuposlúchnutia ani na tretí povel pes musí byť zo skúšky odvolaný.

Hodnotenie cviku:

Nesplnenie cviku: Cvik sa hodnotí ako nesplnený, ak pes ani na tretí povel nie je privolaný, cvik nehodnotíme, ak sa pes ani na tretí krát nevzdiali do predpísanej vzdialenosti.

Hrubé chyby: Pes prichádza neochotne, so strachom a na tretí povel.

Drobné chyby: Pomalší príchod, príchod na druhý povel, nepresné predsadnutie, nepresné prisadnutie, fyzický kontakt so psovodom pri privolaní, obťažovanie psovoda pri príchode, pomocné povely, iné drobné nepresnosti pri výkone cviku.

3. Ovládateľnosť psa na vodidle (10 bodov)

Povel: „k nohe“

Zo základnej polohy má pes, na vodidle s bežným obojkom, na povel „k nohe“ nasledovať psovoda. Obojok nesmie byť nastavený na ťah. Potrebné je zaujať základný postoj, kým druhý psovod vedie psa k miestu odloženia, keď bol zaujatý základný postoj pre cvik dlhodobé odloženie. Z týchto zaujatých základných postojov začína pre oboch psov hodnotenie. Na začiatku cvičenia ide psovod so svojim psom priamo 50 krokov bez zastavenia. Po obrate a ďalších 10 až 15 krokoch vykoná poklus a pomalú chôdzu, vždy so zvukovým povelom „k nohe“. Prechod z poklusu do pomalej chôdze je potrebné vykonať bez medzi-krokov. Tieto rôzne druhy chôdze sa musia jasne odlišovať rýchlosťou. Pri normálnej chôdzi je potom potrebné vykonať podľa náčrtku dva obraty vpravo, jeden vľavo a dva obraty späť ako aj jedno zastavenie po druhom spätnom obrate. Pes má stále ostať ramenom na úrovni kolena na ľavej strane psovoda, nesmie ísť dopredu alebo do boku. Zastavenie je potrebné minimálne raz ukázať po druhom spätnom obrate, podľa náčrtku, z normálnej chôdze.

Zvukový povel môže psovod použiť len pri začatí a pri zmene spôsobu chôdze. Keď zostane psovod stáť, má si pes ihneď a bez povelu sadnúť. Psovod nesmie pritom meniť svoju základnú polohu a hlavne prísť ku prípadne bokom sediacemu psovi. Vodidlo je počas vedenia potrebné držať v ľavej ruke a musí byť previsnuté. Na konci cvičenia ide psovod so svojim psom na pokyn rozhodcu medzi skupinu minimálne štyroch pohybujúcich sa osôb.

Prechod skupinkou osôb

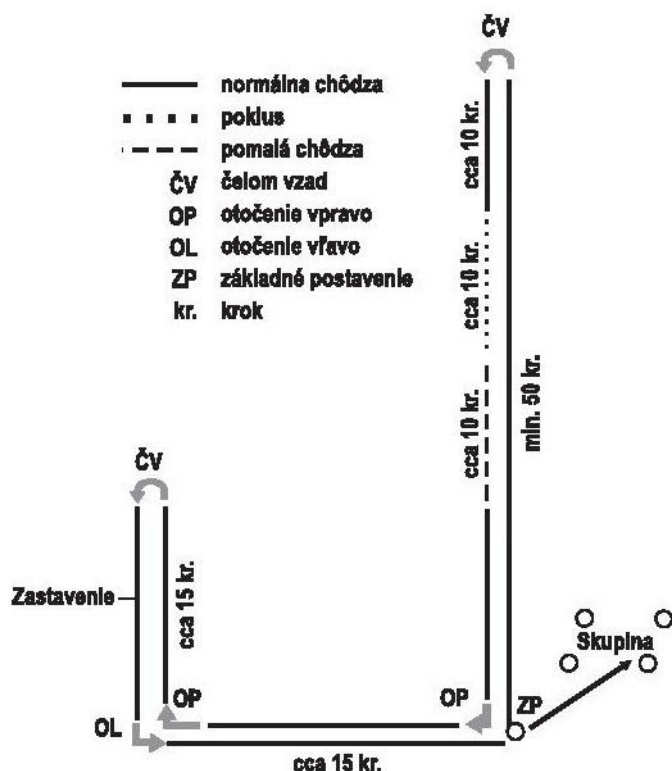
Prechod cez skupinu, ktorej osoby sa pohybujú, je potrebné ukázať pri vedení na vodidle a voľnom nasledovaní. Psovod musí pritom so svojim psom jednu osobu obísť vpravo a jednu vľavo (napr. v tvare osmičky) a minimálne raz v skupine zastať. Rozhodca môže požadovať opakovanie. Na príkaz rozhodcu opustí psovod so svojim psom skupinu a zaujme koncovú polohu. Pochválenie psa po opustení skupiny je povolené len v koncovej základnej polohe.

Obrat má psovod predviesť doľava (180 stupňov otáčajúc sa na mieste). Pritom sú dve možnosti:

- pes prejde pravotočivo zozadu okolo psovoda
- pes ukáže ľavotočivý obrat o 180 stupňov na mieste

V priebehu skúšky je možný len jeden z týchto variantov.

Schéma chôdze na vodidle:

4. Odloženie psa v ľahu za pochodu (10 bodov)

Povely: „K nohe“, „Ľahni“, „Sadni“

Psovod so psom vykročí zo základného postoja na povel k nohe v priamom smere. Po 10-tich až 15-tich krokoch si pes na zvukový povel „Ľahni“ rýchlo a v priamom smere ľahne bez toho, aby psovod prerušil alebo menil spôsob chôdze, alebo sa obzeral. Po ďalších 15-tich krokoch sa psovod zastaví a ihneď sa otočí k svojmu pokojne a pozorne ležiacemu psovi.

Na pokyn rozhodcu ide psovod späť a postaví sa k psovi na jeho pravú stranu. Pritom môže psovod pristúpiť k psovi spredu alebo obídúc ho zozadu.

Na pokyn rozhodcu si pes na zvukový povel „sadni“ rýchlo sadne k nohe psovoda.

Hodnotenie:

Chyby v začiatočnom základnom postavení, zahájení cviku, pomalé ľahnutie, nepokojné a nepozorné ľahnutie, má za následok stratu bodov. Ak si pes namiesto ľahnutia sadne, alebo stojí, zrazí sa 5 bodov. Iné chybné správanie je treba zohľadniť pri hodnotení navyše.

5. Dlhodobé odloženie psa (10 bodov)

Povely: „Ľahni“, „Sadni“

Pred začatím cviku č.1 druhého psa odloží psovod svojho pred tým odopnutého psa zvukovým povelen „Ľahni“ na rozhodcom vopred určené miesto zo základného postoja a to bez vodidla alebo bez toho, aby pri ňom zanechal nejaký predmet. Teraz odíde psovod v rámci cvičiska bez toho, aby sa obzrel 30 krokov od psa a zostane v dohľade psa pokojne stáť, otočený k nemu chrbtom. Pes musí bez pričinenia psovoda pokojne ležať, pokiaľ druhý pes nevykoná cvičenia 1 až 3. Na pokyn rozhodcu ide psovod ku svojmu psovi a postaví sa na jeho pravú stranu. Po cca 3 sek., na pokyn rozhodcu na zvuk. povel „sadni“ si pes musí rýchlo a priamo sadnúť do základnej polohy. Nepokojné chovanie psovoda ako iná skrytá pomoc, nepokojné

ležanie psa, prípadne priveľmi skoré postavenie/sadnutie si psa pri vyzdvihnutí sa odoberie príslušný počet bodov.

Ak pes stojí alebo sedí na mieste odloženia, vykoná sa čiastočné ohodnotenie. Ak sa pes vzdiali od miesta odloženia pred cvikom č. 3 o viac ako 3 metre, tak sa cvičenie ohodnotí nulou. Ak ide pri prevzatí pes oproti psovodovi, je bodová zrážka do troch bodov.

B) BH-SK v cestnej premávke

1. Stretnutie so skupinou osôb
2. Stretnutie s cyklistami
3. Stretnutie s motorovými vozidlami
4. Stretnutie s korčuliarmi a bežcami
5. Stretnutie s inými psami
6. Správanie sa krátkodobo opusteného a na vodidle priviazaného psa v premávke, správanie sa voči iným zvieratám.

Všeobecne:

Nasledujúce cviky sa uskutočňujú mimo cvičiska vo vhodnom prostredí v uzatvorených obciach. Rozhodca spolu s vedúcim skúšky stanoví kde a ako sa cviky uskutočnia na verejnom priestranstve (ulice, cesty alebo námestia). Verejná premávka nesmie byť obmedzená. Vykonanie tejto skúšky je pre svoju mimoriadnosť časovo veľmi náročné. Požiadavky na výkonnosť nesmú byť ovplyvnené povrchným posúdením v prípade účasti väčšieho počtu psov. Body sa za jednotlivé cvičenie časti B nepridávajú. Pre absolvovanie tohto skúšobného oddielu je rozhodujúci celkový dojem správania sa psa v doprave a na verejnosti. Ďalej popísané cviky sú podnetom a môžu byť rozhodcom individuálne prispôsobené miestnym podmienkam. Rozhodca je oprávnený pri pochybnostiach v posudzovaní psov opakovať cvičenia prípadne ich meniť.

Priebeh skúšky

1. Stretnutie so skupinou osôb

Na pokyn rozhodcu prejde psovod so svojim psom na vodidle určený úsek ulice po chodníku. Rozhodca sleduje dvojicu v primeranej vzdialenosti. Pes má poslušne sledovať psovoda na voľne visiacom vodidle s ramenom na úrovni kolena psovoda. Voči chodcom a cestnej premávke sa má pes chovať ľahostajne. Po ceste prebehne popred psovoda chodec (dohodnutá osoba). Pes sa má zachovať neutrálne a bez záujmu. Psovod a pes idú ďalej cez voľnú skupinu najmenej 6 osôb, pričom jedna osoba osloví psovoda a podaním ruky ho pozdraví. Pes má na pokyn psovoda ostať vedľa neho sedieť alebo ležať a počas krátkeho rozhovoru sa má správať pokojne.

2. Stretnutie s cyklistami

Pes na vodidle ide po ceste a najprv ho zozadu prebehne cyklista, ktorý pri tom zvoní. Vo veľkej vzdialenosti sa cyklista otočí a prichádza oproti psovodovi a psovi. Pritom opäť zvoní. Jazda okolo sa má uskutočniť tak, že sa pes nachádza medzi psovodom a cyklistom. Pes na vodidle sa má voči cyklistom chovať bez záujmu.

3. Stretnutie s motorovými vozidlami

Psovod ide so psom na vodidle okolo viacerých vozidiel, pritom jedno z vozidiel začne štartovať. Pri inom vozidle sa zabuchnú dvere. Počas toho, čo psovod

a pes idú ďalej, zastaví vedľa nich auto. Otvorí sa okienko a psovod je požiadaný o informáciu. Pritom má pes na pokyn psovoda ostať sedieť alebo ležať. Pes sa má správať pokojne a netýkavo voči vozidlám a dopravnému hluku.

4. Stretnutie s korčuliarmi a bežcami

Psovod ide so psom na vodidle po pokojnej ceste. Predbehnú ich dvaja bežci bez spomalenia. Keď sa bežci vzdialia, idú oproti nim ďalší bežci a prebehnú okolo nich bez spomalenia. Pes nemusí ísť korektne pri nohe, avšak nesmie predbiehajúcich alebo oproti bežiacich bežcov obťažovať. Je prípustné, aby psovod svojho psa pri stretnutí dal do polohy sadni alebo ľahni. Miesto bežcov môžu psovoda a psa predbehnúť a ísť im naproti dvaja na skejtbordoch alebo korčuliach.

5. Stretnutie s inými psami

Pri predbehnutí alebo stretnutí s iným psom v sprievode psovoda sa ma pes správať neutrálne. Psovod môže zopakovať povel „k nohe“ alebo psa pri stretnutí uviesť do polohy sadni alebo ľahni.

6. Správanie sa krátkodobo opusteného a na vodidle priviazaného psa v premávke, správanie sa voči iným zvieratám.

Na pokyn rozhodcu sa prejde psovod so psom na vodidle po chodníku menej rušnej ulice. Po krátkej trase sa psovod zastaví na pokyn rozhodcu a upevní vodidlo na plot, alebo niečo podobné. Psovod sa odoberie mimo dohľad do obchodu alebo do vchodu domu. Pes smie stáť, sedieť alebo ležať. Počas neprítomnosti psovoda prejde okolo psa chodec (dohodnutá osoba) so psom na vodidle s bočným odstupom približne 5 krokov od skúšaného psa. Osamote nechaný pes sa má počas neprítomnosti psovoda chovať pokojne. Okolo vedeného psa (nepoužiť agresívneho psa) má nechať prejsť bez útočného postoja (silné ťahanie vodidla, neustále brechanie). Na pokyn rozhodcu je pes odviazaný a odvedený.

Poznámka:

Je prenechané na rozhodcovi, či jednotlivé cviky budú vykonané s každým psom na určených miestach, alebo či všetkých skúšaných nechá vykonať len niektoré cviky a potom so všetkými prejde k nasledujúcemu miestu skúšky a tam bude pokračovať podobným spôsobom.